

Forskningsbaseret ledelse og udvikling af læringsmiljøet på erhvervsgymnasiet, EUC Nord

i samarbejde med Laboratorium for forskningsbaseret skoleudvikling og pædagogisk praksis, Institut for Læring og Filosofi, AAU - Thomas Nordahl, Lars Qvortrup, Ole Hansen og Line Skov Hansen

Resultater

Kvalitetsrapporten ”På rette vej...” angiver følgende korte sammenfatning af resultaterne: ”I den anden kortlægningsundersøgelse som blev gennemført i 2015 (T2), vurderer eleverne selv, at deres adfærd på deres ungdomsuddannelse er forbedret, at deres tilknytning og tilhørsforhold er blevet stærkere.

Endvidere oplever eleverne undervisningen som mere varieret ved T2 end ved T1, de udtrykker, at der er bedre struktur, og at de er mere aktive og deltagende i undervisningen. Dette er systematiske og ikke tilfældige ændringer, som indikerer, at eleverne oplever læringsmiljøet og undervisningen noget bedre end ved den første kortlægning. Dette svarer i stor grad med lærernes vurdering af undervisningen, som også udtrykker en vis forbedring inden for de samme områder.

Teamlærerne vurderer også, at motivationen og arbejdsindsatsen for de enkelte elever er blevet noget bedre, og at elevernes skolefaglige præstationer i dansk, matematik og engelsk også er forbedrede.

Udtrykt i standardafvigelse er dette en fremgang på 0,21 standardafvigelse i dansk, 0,26 standardafvigelse i matematik og 0,32 standardafvigelse i engelsk. Disse forbedringer udtrykker en klar fremgang, som på sigt bør genspejle, at flere elever kommer igennem deres ungdomsuddannelse, og at den enkelte elev i større grad får realiseret sit potentiale for læring.

Hvad angår ledelsen, så vurderer lærerne ved anden kortlægningsundersøgelse (T2), at deres ledelse nu stiller højere krav til dem i forhold til elevernes læring. Endvidere udtrykker lærerne også, at de samarbejder bedre, og de vurderer ligeledes deres kompetence inden for lærerprofessionen til at være blevet bedre i perioden fra T1 til T2 (2013 – 2015). Ser vi på de samlede resultater fra den anden kortlægningsundersøgelse (T2) og sammenligner dem med de samlede resultater fra den første kortlægningsundersøgelse (T1), så er der ingen af de områder, som vi har målt på, hvor der er en tilbagegang fra T1 til T2 i LUL-projektet. Dette må betragtes som relativt opsigtsvækkende. Den positive fremgang på de deltagende erhvervsgymnasier er systematisk og kan ikke være udtryk for tilfældigheder, dog må der tages det forbehold, at elevgrundlaget ikke har ændret sig i denne periode.”

Succesfaktorer

Projektets succes kan efter vores vurdering tilskrives den systematiske kompetenceudvikling som både ledelse samt lærere har undergået gennem projektperioden. Gennem projektperioden har ledelse og lærere udviklet det samme pædagogiske sprog, og anvendelsen af datamateriale/kortlægninger har givet en forskningsinformerende arbejdsproces sammen ud fra med fokus på elevernes trivsel og læring. De enkelte teams har ligeledes undergået en forvandling fra ved projektstart mere at have fokus på funktionalitets logik, der jo ikke ligefrem virker befordrende på et lærings fokus, mens de gennem projektperioden har transformeret sig til pædagogiske lærings fællesskaber, hvor man gennem anvendelse af pædagogiske analyser og forskningsinformerende danner grundlaget for de pædagogiske handlinger, der skal imødegå de pædagogiske udfordringer.

Milepæle	Status på milepæle
<ul style="list-style-type: none">Etablering af ledelsesnetværk	Opstart af Ledelsesnetværket kom til udtryk ved, at ledelsen på de deltagende Erhvervsgymnasier var de første, der blev uddannet i LSP's tanker om teamstruktur samt pædagogisk analysemodel = grundlaget for udviklingen af pædagogiske læringsfællesskaber i de enkelte skolers teams. Ledelsesnetværket var således det første, der blev etableret i projekt LUL.

<ul style="list-style-type: none"> Intervention på ledelsesniveau (Capacity Building) 	<p>Gennem projektperioden har ledelsesnetværket haft op til flere møder pr. semester samt deltaget i LSP tilrettelagte ledelsesdage/konferencer, hvor deltagelsen i disse har bidraget til en udbredt vidensdeling på tværs af gymnasierne samt en stærk inspiration til udvikling af en læringscentret skoleledelse på de enkelte gymnasier, hvor ledelsen i et samarbejde med lærerne har haft et meget stærkt fokus på elevernes trivsel og ikke mindst læring. Følgende interventioner/kompetenceforløb har været tilrettelagt for Ledelsesnetværket:</p> <ul style="list-style-type: none"> Deltagelse i Opstartskonference: hvor blandt andet Leon Lerborg holdt oplæg om Styringsparadigmer i det offentlige Konference: oplæg ved Vivianne Robinson om Elevcentreret skoleledelse Konference: oplæg ved Michael Fullan om blandt andet skoleudviklingen i Ontario, Canada Konference: oplæg ved Robert Marzano om Pædagogiske Læringsfællesskaber <p>Der ud over løbende seminarier under ledelse af LSP, hvor indholdet i disse har været drøftelser af og i henhold til de opgaver, behov og udfordringer, som den enkelte deltagende skoleledelse har haft i forhold til ledelse generelt. Indholdet har ligeledes været styret af gymnasiernes arbejde med pædagogisk analyse samt resultaterne af kortlægning T1, som ledelsesnetværket efterfølgende skulle synliggøre for alle lærere på de enkelte gymnasier.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Fælles kickstart for alle medarbejdere 	<p>Opstartskonference blev afholdt d. 23-10-2013, hvor projektets organisering målsætning samt effektmål blev præsenteret. Dernæst ved LSP præsentation af projektets Capacity Building, pædagogisk analysemodel samt arbejdet med kortlægningsprofiler (her inspiration fra og visning af nogenlunde tilsvarende norsk skoleprojekt dog for folkeskoler ledet af LSP).</p>
<ul style="list-style-type: none"> Kortlægning (T1) 	<p>Kortlægningen T1 blev foretaget i efteråret 2013, og resultaterne af denne blev offentliggjort i foråret 2014 i ”Resultater fra Kortlægningsundersøgelse på fem erhvervsgymnasiale uddannelser i Region Nordjylland”.</p> <p>Besvarede: 1204 elever = svarprocent på 92,69% - 119 lærer = svarprocent 90,15%</p>
<ul style="list-style-type: none"> Tematisk fokuserede, kvalitative analyser 	<p>Gymnasiernes teams har igennem projektperioden arbejdet systematisk ud fra en bestemt temastruktur + en pædagogisk analysemodel med forskellige pædagogiske udfordringer i teamets klasse/studieretning. Ligeledes har teamsene arbejdet med pædagogisk analyse ud fra de kortlægningsprofiler, som åbenbarede sig gennem T1. På htx Frederikshavn blev der gennemført en tematisk kvalitativ analyse med en udvalgt 3. års klasse fra hvert af førnævnte gymnasier. Den kvalitative analyse/forskning, der omhandlede følgende: ”Motivation – læreransvar eller elevansvar”, blev foretaget af LSP ved Dorte Ågård, og resultaterne af denne blev offentliggjort i tidsskriftet ”Paideia” maj 2016.</p>

- Interventioner på team og medarbejder niveau (Capacity Building)

Gennemførte Capacity Buildings/kompetenceforløb:

Første forløbs rækkefølge:

- Uddannelsesforløb for Pædagogiske analysevejledere (PA-vejledere)
- Uddannelsesforløb for teamkoordinatorer
- Uddannelsesforløb for alle lærere

Alle uddannelsesforløbene har været baseret på Blended Learning med tilstedeværelsesseminarier og workshops samt ved hjælp af modulopgaver. Disse har været en blanding af læsning/studier af forskningslitteratur, udarbejdelse samt diskussioner af praksisrelaterede opgaver, der blev løst i fællesskab i de enkelte teams. Alle lærere blev ligeledes udstyret med en grundbog: Thomas Nordahls "Det ved vi om – Anvendelse af pædagogisk analyse". Der blev

Motivation, mestring og klasserumsledelse.

Kompetenceforløbet blev udviklet i et samarbejde med LSP derudover oprettet to blogs, der skulle/skal danne rammen for netværks – og vidensdeling for teamkoordinatorer + PA-vejledere. På grundlag af resultaterne fra T1 blev et nyt indsatsområde valgt som anden intervention/Capacity Buildings forløb for alle lærere: med en Opstartskonference d. 11-4-2015 for alle ledelsesrepræsentanter samt alle lærere. Efterfølgende arbejdede de enkelte teams med fire modulopgaver, hvor følgende læringsmål lå til grund:

- Opnået forskningsbaseret viden om, hvilke faktorer der kan opretholde lav motivation samt, hvad der kan ændre dette?
- Kan redegøre for forskellen mellem indre og ydre motivation
- Opnået viden om, hvad der kan hæmme eller fremme elevernes forventninger om mestring (self-efficacy)
- Kan analysere en pædagogisk problemstilling, der omhandler elevernes motivation og mestring – og anvende modulets forskningsbaserede viden til at informere egen og fælles praksis

På Erhvervsgymnasiet EUC Nord blev alle teams arbejde med modulopgave 4 fremlagt på et Opsamlingsseminar d. 19-2-2016. Eksempler af flere var:

- It i undervisningen – from distraction til engagement
- Præsentationskultur vs. Læringskultur
- Aktivering af såkaldte stille elever

Ca. 160 lærere.

<ul style="list-style-type: none"> • Kortlægning T2 	<p>Blev foretaget i efteråret 2015, og resultaterne af denne blev offentliggjort i februar 2016 ("På rette vej – Resultaterne fra anden kortlægningsundersøgelse på fem Erhvervsgymnasiale uddannelser i Region Nordjylland"). Rapporten konkluderer følgende: <i>" Denne rapport har fået titlen " På rette vej" . Titlen henviser til, at der er en række udviklingstræk ved de fem erhvervsgymnasiale uddannelser, som indikerer en positiv udvikling, der knytter sig både til gymnasiernes kultur, undervisningen og elevernes læring og oplevelse af læringsmiljøet. De fem deltagende gymnasier, der som sagt i selve fremstillingen af kortlægningens resultater er samlet i fire matrikler, ser ud til at være på rette vej, og det anbefales derfor, at de alle fremadrettet arbejder med at videreføre og videreudvikle det arbejde, som de bl.a. har gennemført via deres deltagelse i LUL-projektet."</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • Afsluttende konference 	<p>Blev afholdt d. 6-10-2016 med følgende oplæg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kortlægningsresultaterne på baggrund af T1 og T2 ved Thomas Nordahl • Motivation – læreransvar eller elevansvar v. Dorte Ågård • Opsummerende oplæg ved Lars Qvortrup

Der er udgivet to kvalitetsrapporter:

Lars Qvortrup m.fl.: "Resultaterne fra Kortlægningsundersøgelse på fem Erhvervsgymnasiale uddannelser i Region Nordjylland", 2014, Laboratorium for forskningsbaseret skoleudvikling og pædagogisk praksis, Institut for Læring og Filosofi, Aalborg Universitet.

Thomas Nordahl m.fl.: "På rette vej – Resultaterne fra anden Kortlægningsundersøgelse på fem Erhvervsgymnasiale uddannelser i Region Nordjylland", 2016, FULM – Forskningsinformeret skoleudvikling af læringsmiljøer, Aalborg Universitetsforlag

Artikel: Dorte Ågård: "Motivation – læreransvar eller elevansvar", Tidsskriftet Paideia, maj 2016

Artikel: "Konference om skoleudvikling", Nordjyske, 5-10-2016

